

Fodringens betydning for soens evne i farestalden

Camilla Kaae Højgaard, seniorkonsulent, Ernæring & Fodring

Thomas Sønderby Bruun, chefkonsulent, Ernæring & Fodring

Grisekongres 2021

MCH Herning Kongrescenter

27. oktober 2021

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

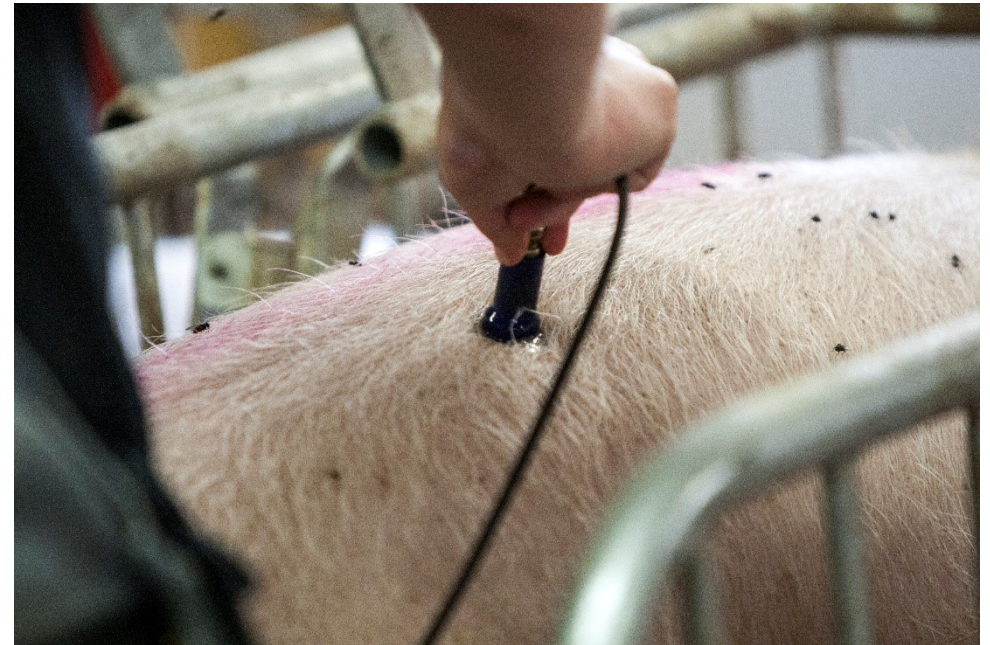
Rygspæktykkelse ved faring

- Ny anbefaling

Tidligere anbefaling: 16-19 mm

Ny anbefaling: 14-17 mm

Baggrund for at undersøge optimal rygspæktykkelse ved faring

- Hvad var udfordringen?

- Opfordring ude fra felten
- anbefaling af ældre dato: 16-19 mm rygspæk ved faring
 - Baseret på tværgående analyse i 2010
- Genetisk udvikling mod højere kødprocent
- Opjustering af diegivningsnormer i 2015 → mindre væggtab
- Huldstyring har indflydelse på søernes foderforbrug

Optimalt huld ved
faring??

Formål med undersøgelsen

- Tværgående dataanalyse

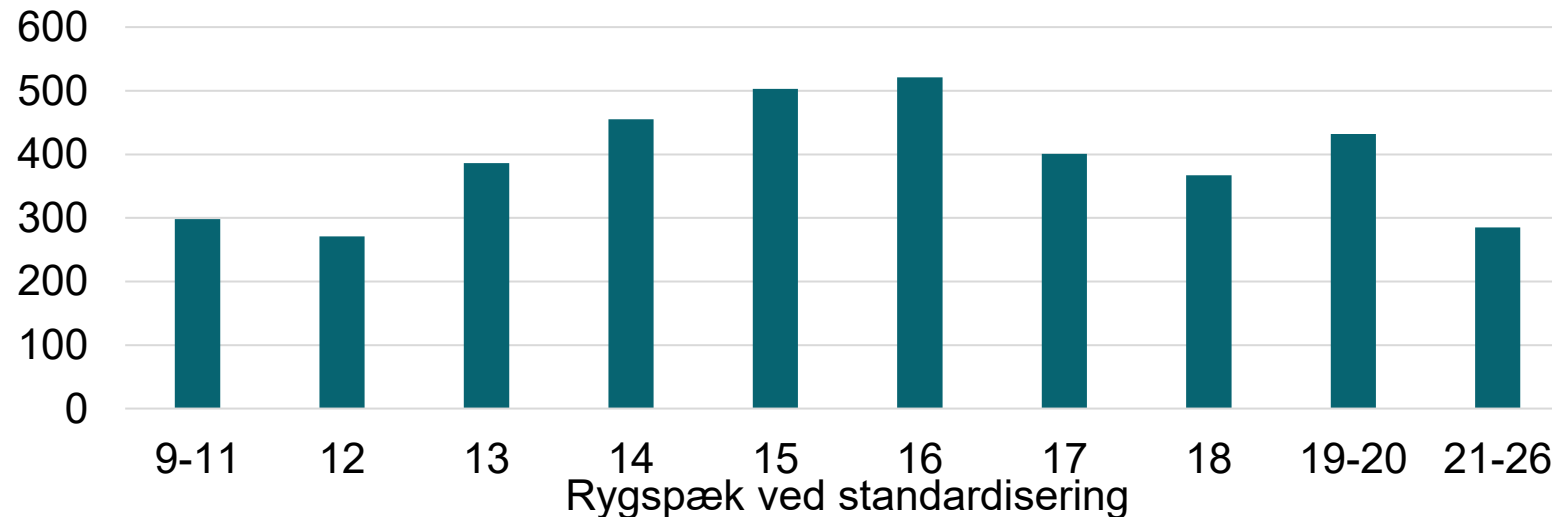
- Tværgående dataanalyse baseret på 8 afprøvninger – gennemført fra 2015 til 2021
- Opnå generel indsigt i, hvordan søerne har ydet når de havde en specifik rygspektykkelse ved faring

Datagrundlag

- 3.900 faringer og fravænninger

- 1.-5. kuldssøer
- Rygspæk blev målt i P2 med enten Leanmeter eller Sonograder
- Søerne blev standardiseret til at passe 12-14 grise pr. kuld (1-3 dage efter faring)
- Afgrænsning: 9-26 mm rygspæk ved standardisering

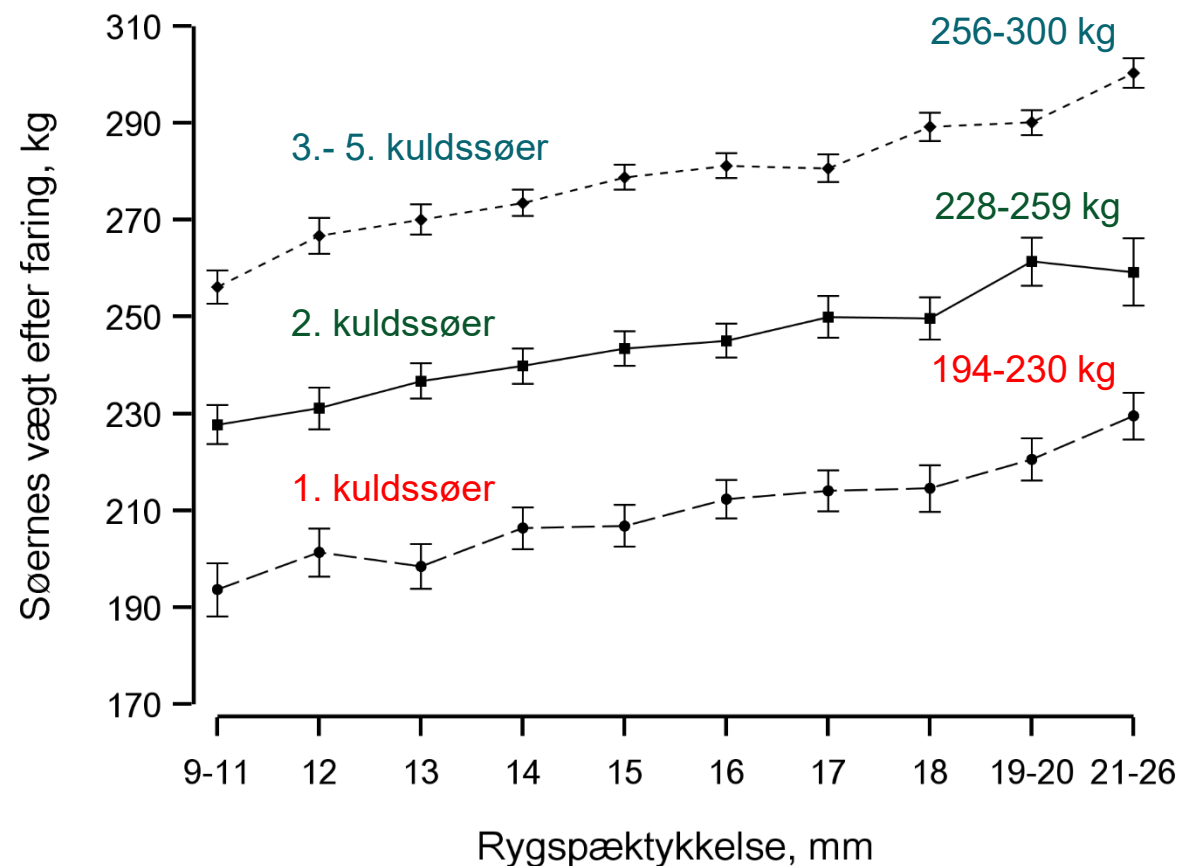
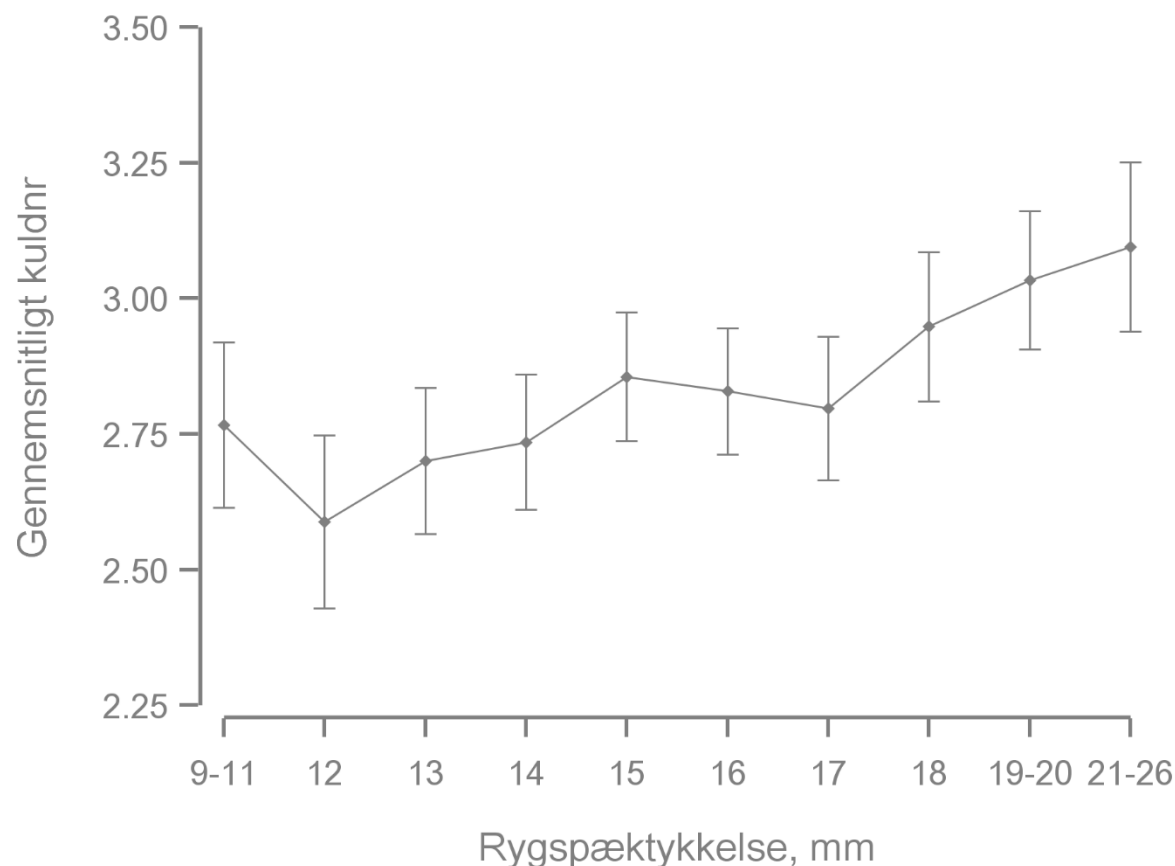
Antal søer pr. gruppe

Søernes karakteristika

Søernes kuldnummer og vægt efter faring

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

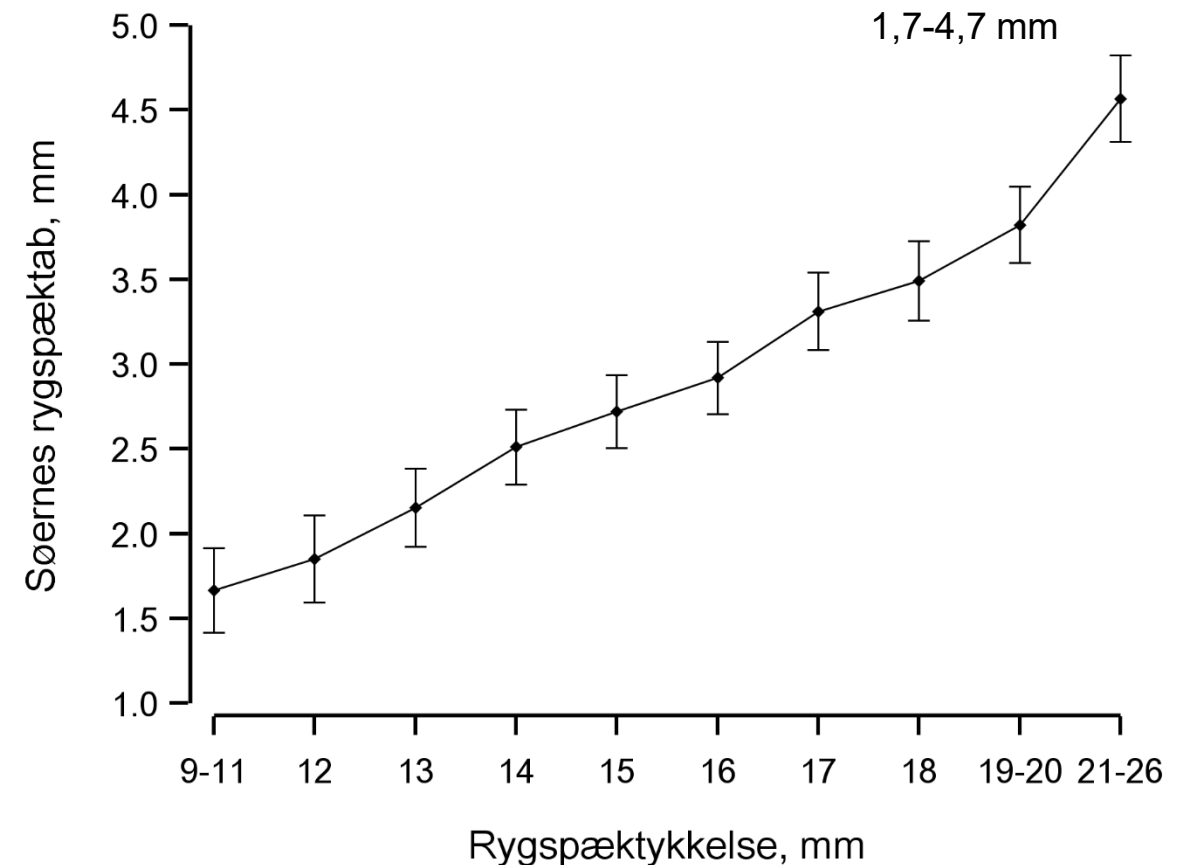
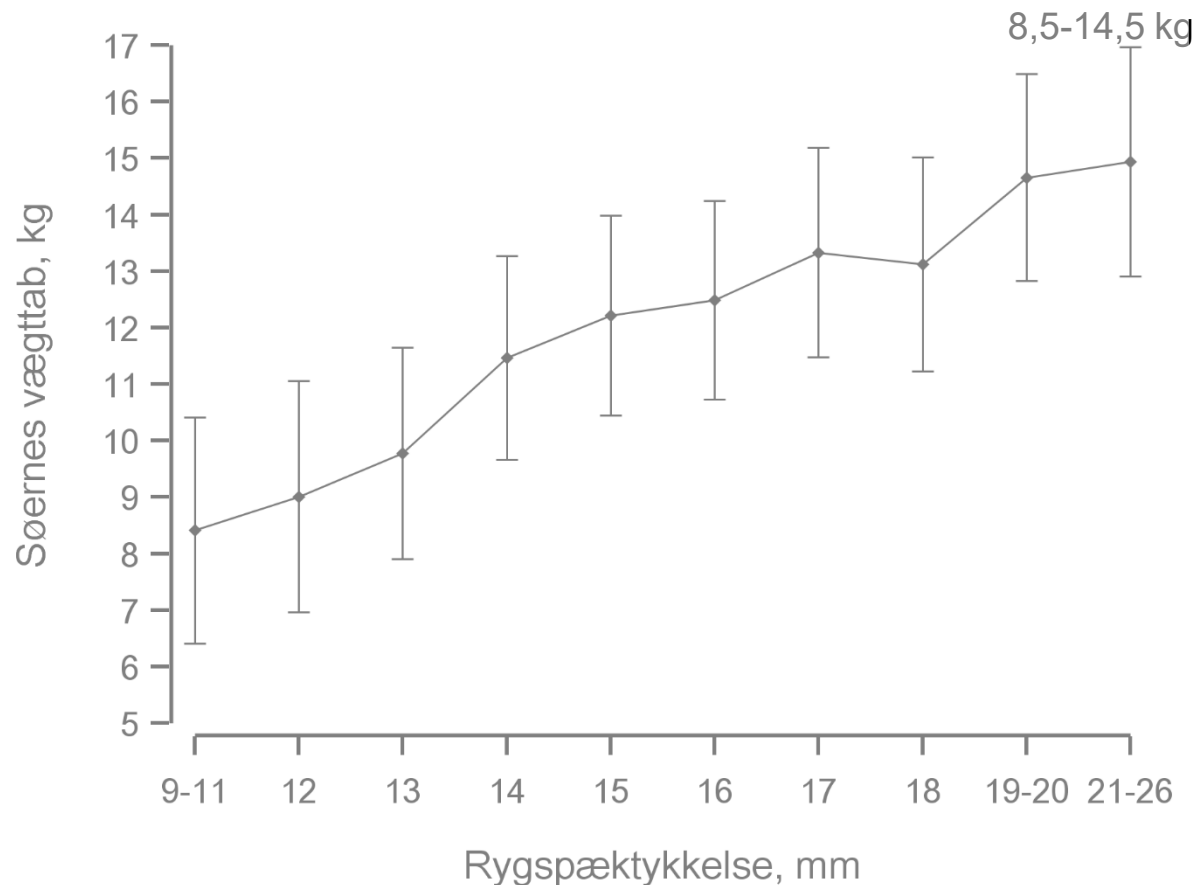
Søernes kuldnummer og vægt efter faring

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

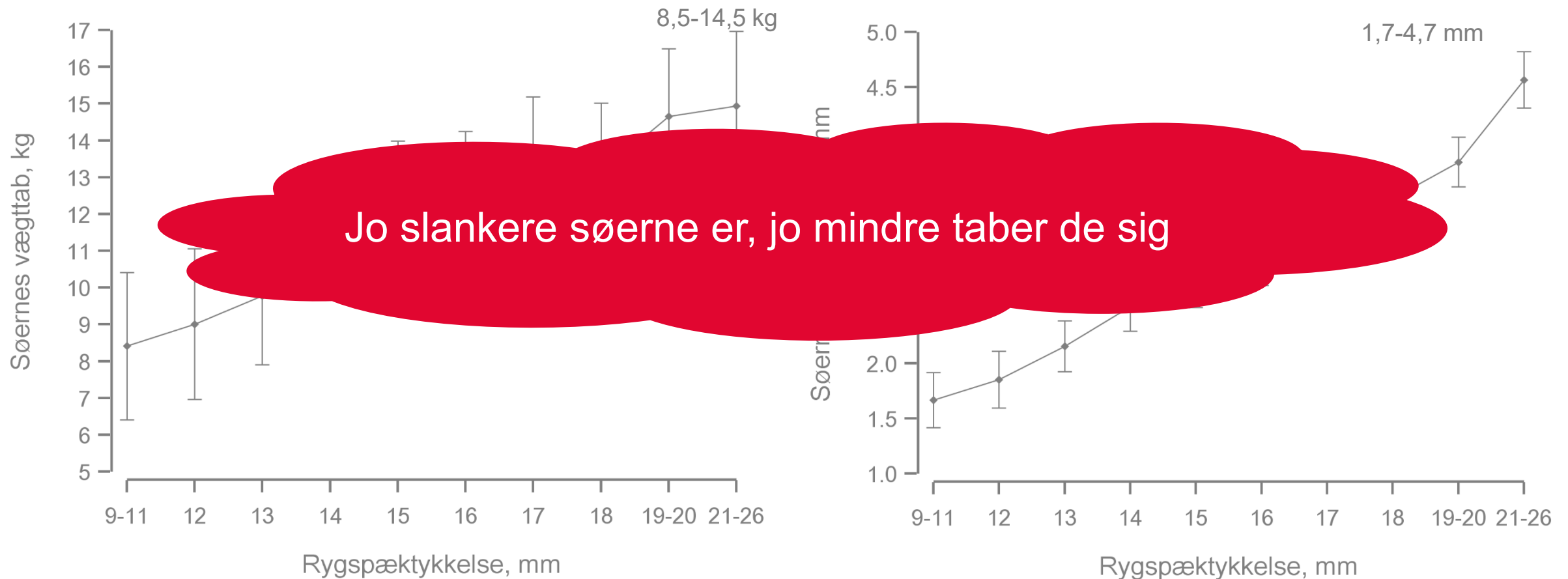
Søernes vægttab og rygspæktab i diegivningsperioden

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Søernes vægttab og rygspæktab i diegivningsperioden

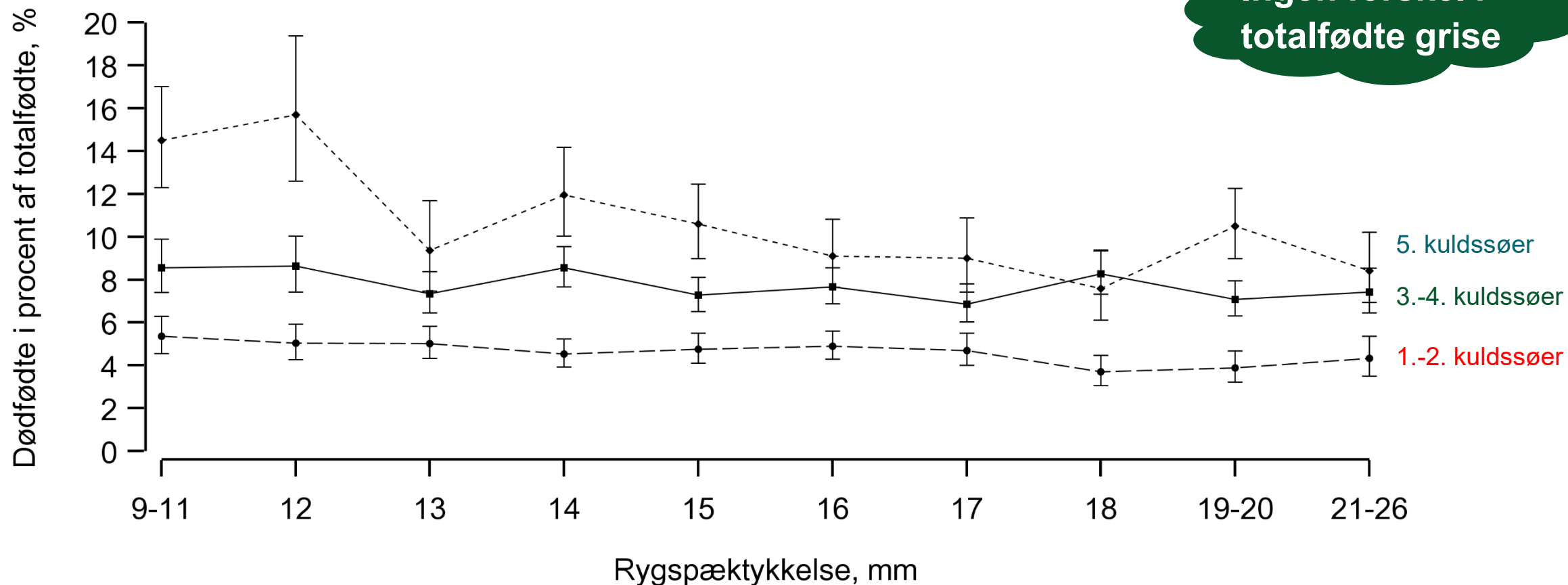
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Søernes produktivitet

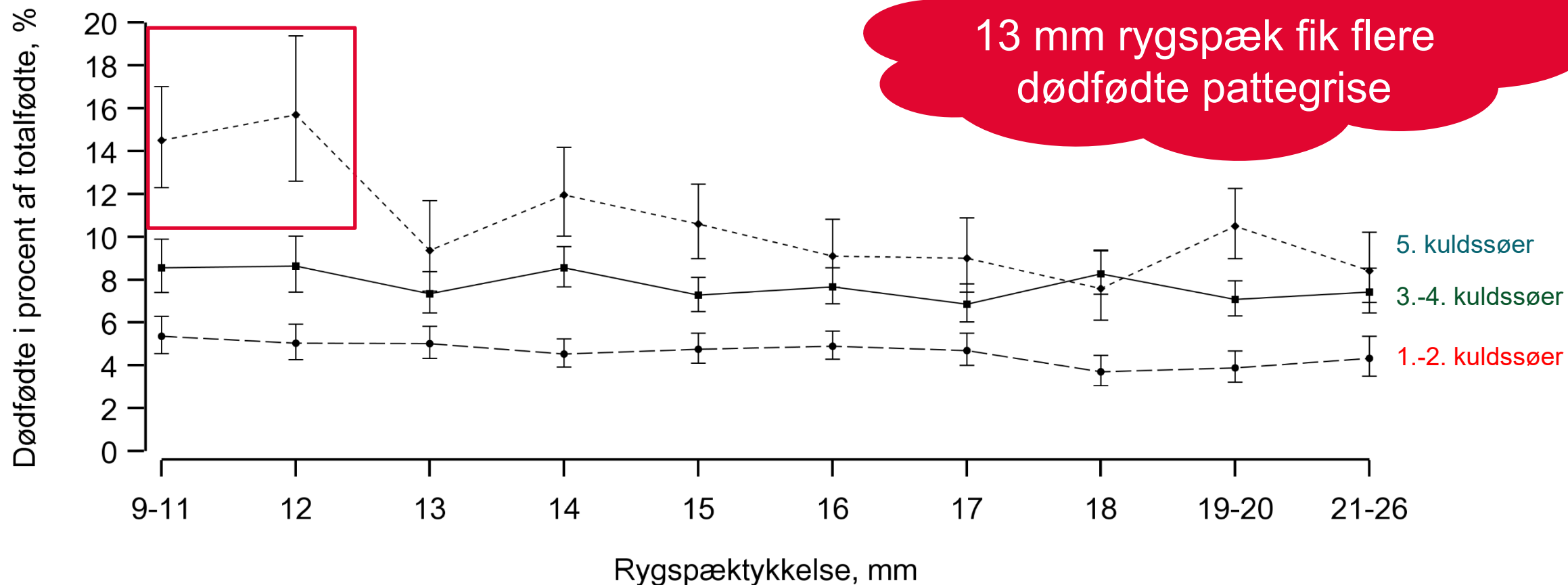
Dødfødte grise

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

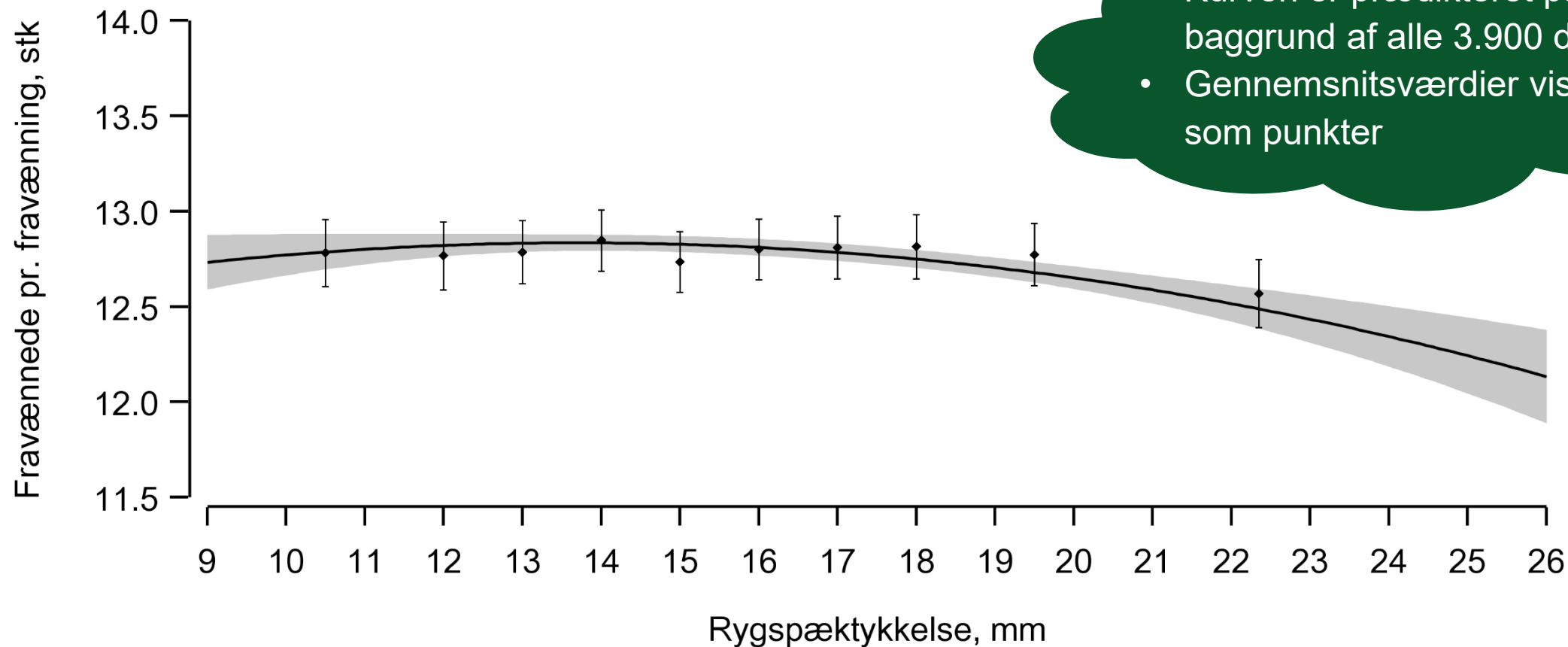
Dødfødte grise

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Fravænnede grise pr. fravænning

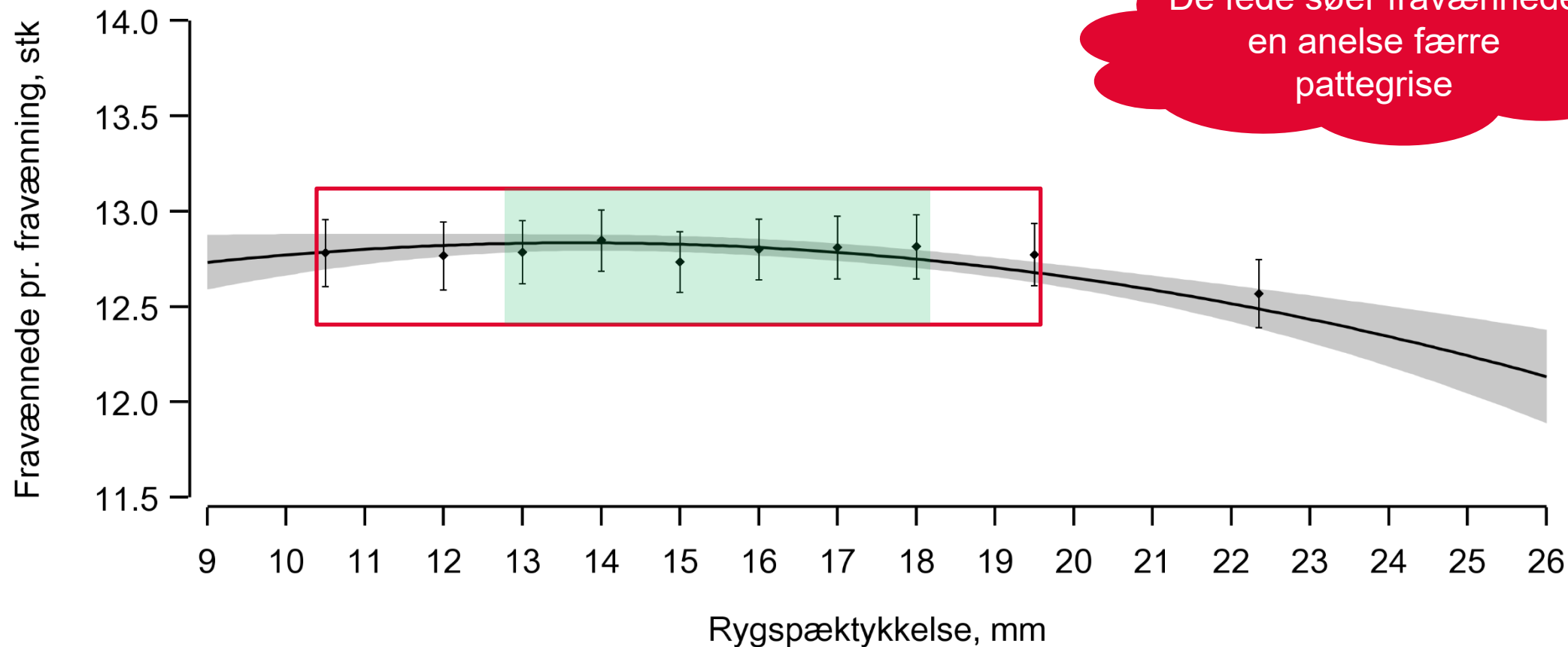
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

- Kurven er prædikeret på baggrund af alle 3.900 data
- Gennemsnitsværdier vises som punkter

Fravænnede grise pr. fravænning

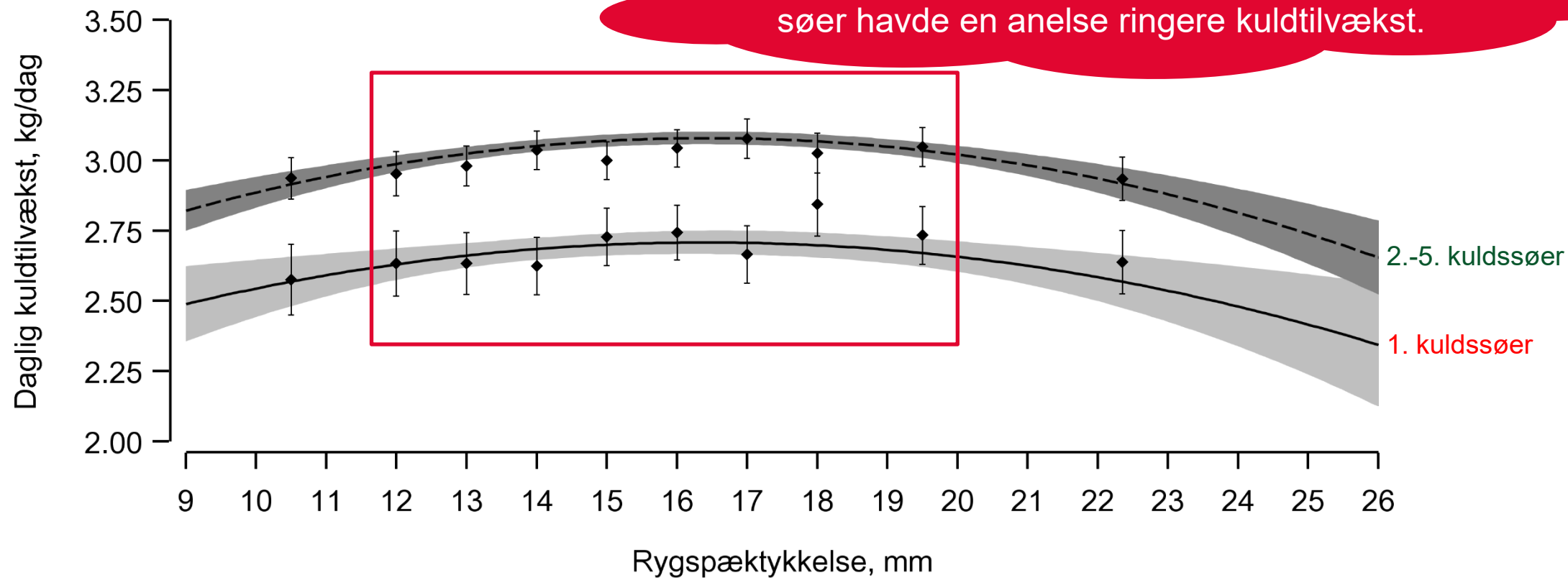
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

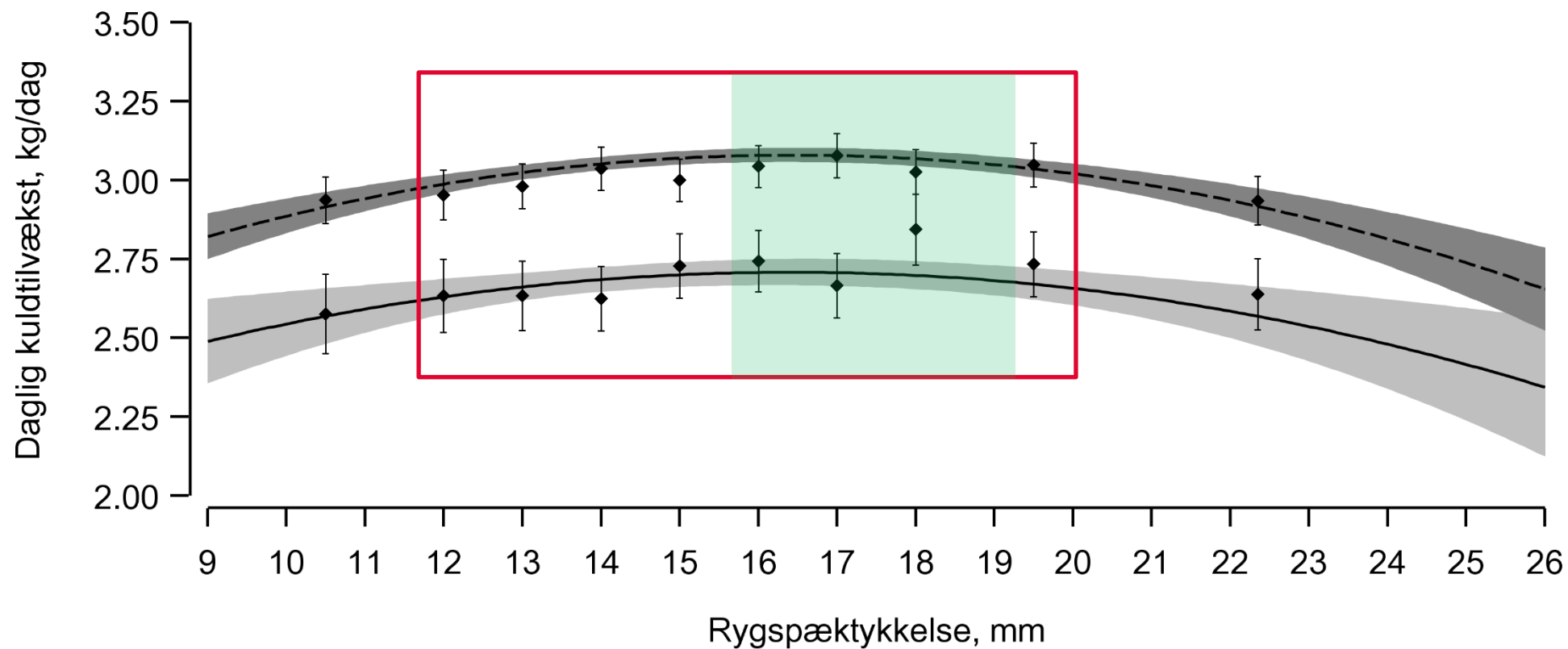
- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Fra 12-20 mm lå kuldtilvæksten på 2,6 og 3,0 kg for hhv. 1. og 2.-5. kuldssøer. De magre og fede søer havde en anelse ringere kuldtilvækst.

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

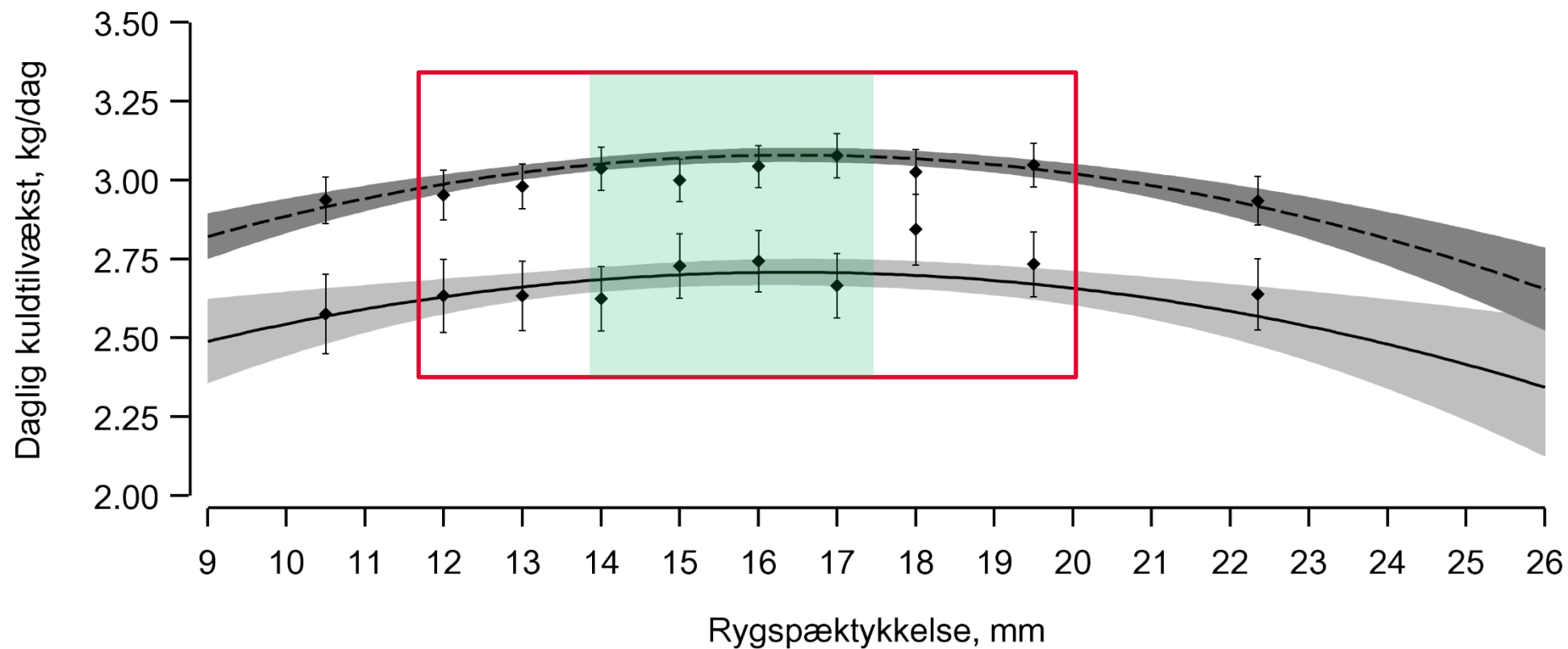

Gl. anbefaling

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

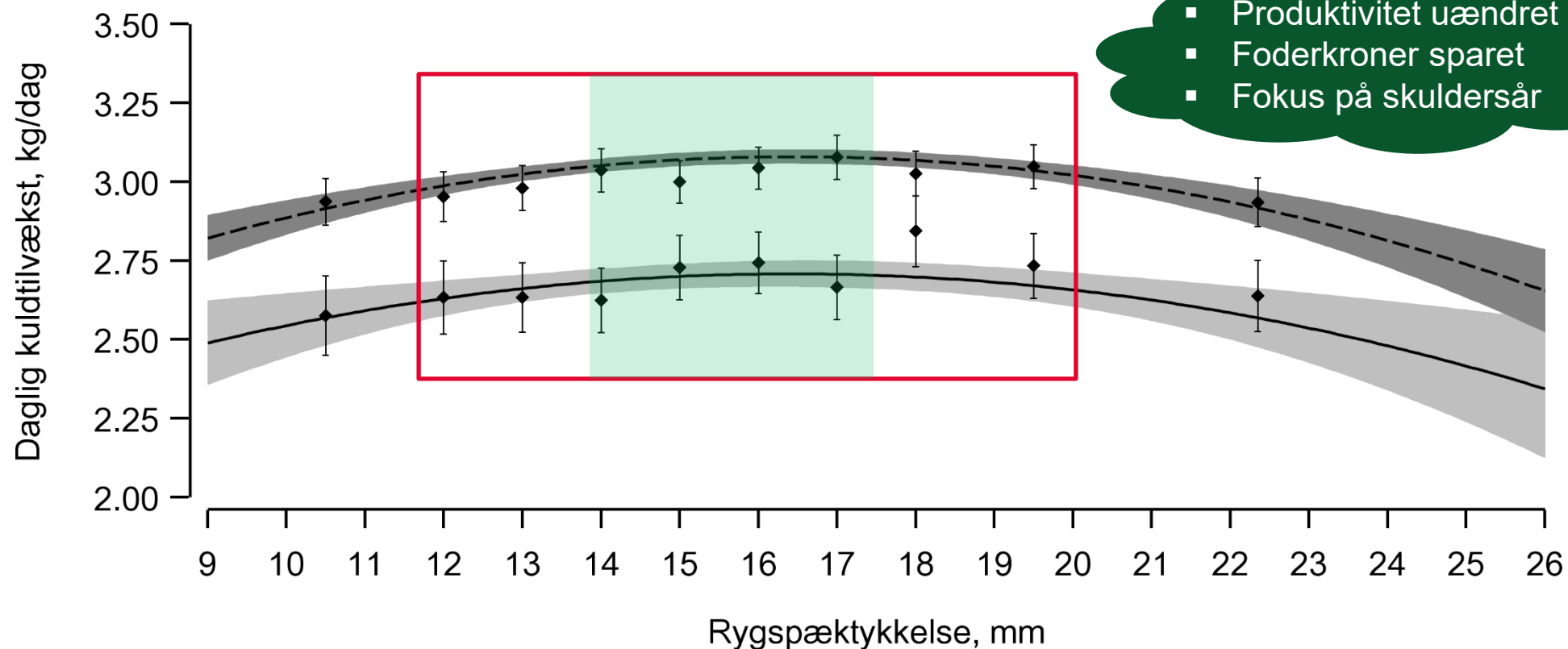

Gl. anbefaling
Ny anbefaling

Gennemsnitlig daglig kuldtilvækst

- i relation til søernes rygspæktykkelse efter faring

Gl. anbefaling
Ny anbefaling

Opsummering

- 5. kuldssøer med rygspæk under 13 mm fik flere dødfødte grise
- Antallet af fravænnede grise pr. fravænning var en anelse lavere ved de helt fede søer
- Kuldtilvæksten var høj i et bredt interval: 12-20 mm efter faring
- Ingen effekt på efterfølgende reproduktion

Gammel anbefaling 16-19 mm ved faring ➡ Ny anbefaling 14-17 mm ved faring

Optimalt huld ved faring:
14-17 mm

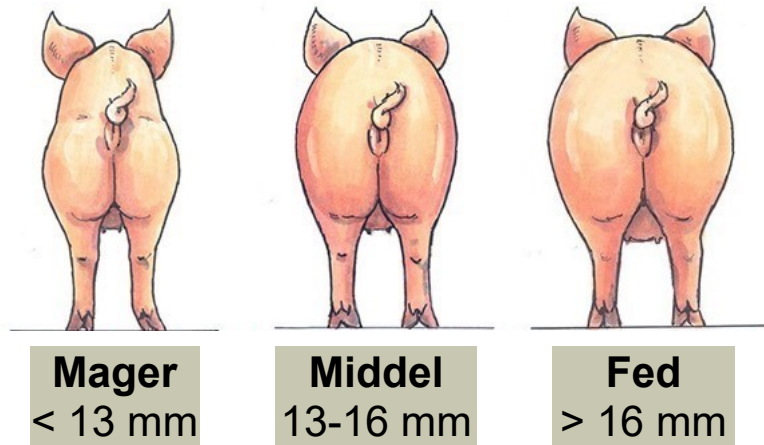

Implementering af anbefalinger for rygspæk

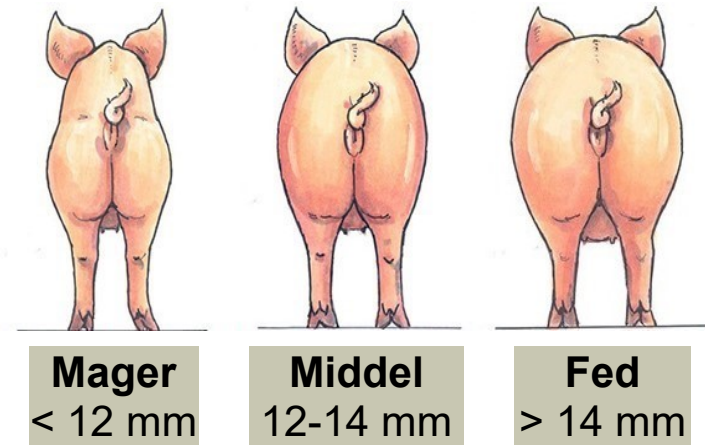
Huldinddeling af søer ved fravænning

- og nye kriterier for valg af foderkurve i drægtighed

Tidligere huldinddeling ved fravænning

Ny huldinddeling ved fravænning

Foderkurver i drægtighedsstalden

- Samlet effekt på reetablering af huld

Husk
4,0 g ford. lysin og 90 g
ford. råprotein pr. FEso
til drægtige søer

Rygspæk ved fravænning	Mager <12 mm	Middel 12-14 mm	Fed > 14 mm
FEso pr. dag, dag 0-30	4,5 (+ 3 mm)	3,0 (+ 1 mm)	2,5 (+ 0,3 mm)
FEso pr. dag, dag 30-84	2,3 (+ 1 mm)*	2,3 (+ 1 mm)	2,3 (+ 0 mm)
FEso pr. dag, dag 84-faring	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)	3,5 (+ 0,6 mm)
Reetableret rygspæk, i alt	~4,5-5 mm	2,5-3 mm	0,5-1 mm

Forventet besparelse på ~50-100 FEso pr. årso

* Givet, at søerne er tilbage på middel huld, ellers 3,5 FE pr. dag

Foderkurver i drægtighedsstalden

- Samlet effekt på reetablering af huld

Husk
4,0 g ford. lysin og 90 g
ford. råprotein pr. FEso
til drægtige søer

Fodring med højt lysin- og proteinniveau giver
mindre fedtaflejring og tungere og mere
muskuløse søer

Til ingen nytte

Håndtering af gylte i forhold til nye anbefalinger

- Pas på, at rygspæk og vægt ikke stikker af i første drægtighed

- Foderkurve dag 0-30
 - For at sikre implantationen skal for høj foderstyrke undgås
 - Små gylte fodres med 2,2 FEso pr. dag og store gylte 2,4 FEso pr. dag
- Foderkurve dag 30-84 – afhænger af gyltens huld
 - Ønskes tæt på nultilvækst: 2,0-2,1 FEso pr. dag
 - Ønskes moderat tilvækst + rygspæk: 2,3 FEso pr. dag
 - Er polten lille og mager ved løbning: 2,5-2,7 FEso pr. dag
- Foderkurve dag 84-faring
 - Anbefalingen er 3,3 FEso pr. dag, men pga. praktik fodres typisk 3,5 FEso pr. dag som for søerne

Rygspækscan dine søer ved
faring, fravænning og på dag 30
- Gør det f.eks. på hvert 10.
ugehold

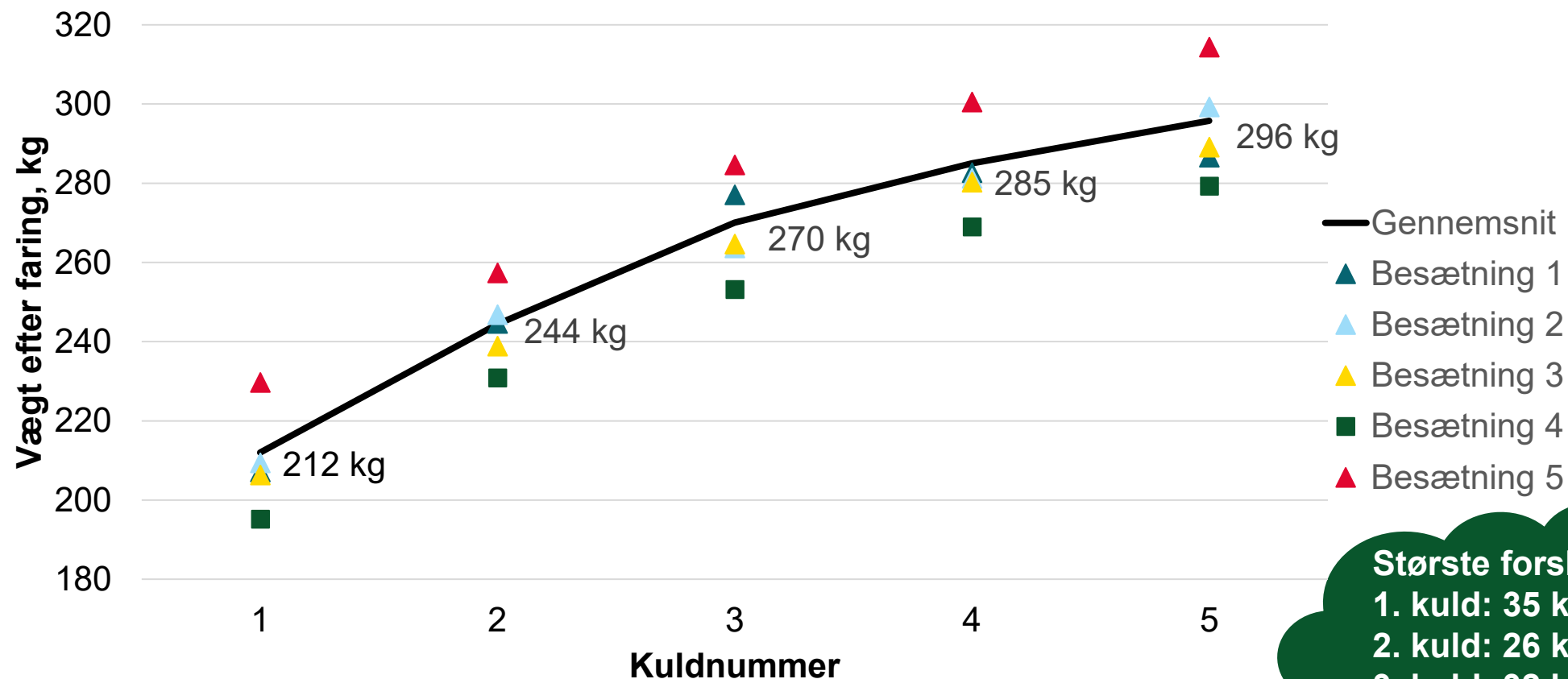
[Link: Rygspækscanning til huldvurdering - SEGES TV](#)

A photograph of a pig being weighed in a metal cage. A digital scale is mounted on the cage, displaying the number 254. A man in a black t-shirt is standing next to the cage, looking at the scale. The background is a blurred farm interior.

Fokus på søernes udvikling i størrelse

Vægtudvikling fra første til femte faring

- Poltenes vægt ved løbning og gyltens vægt ved faring er afgørende

Største forskelle

1. kuld: 35 kg

2. kuld: 26 kg

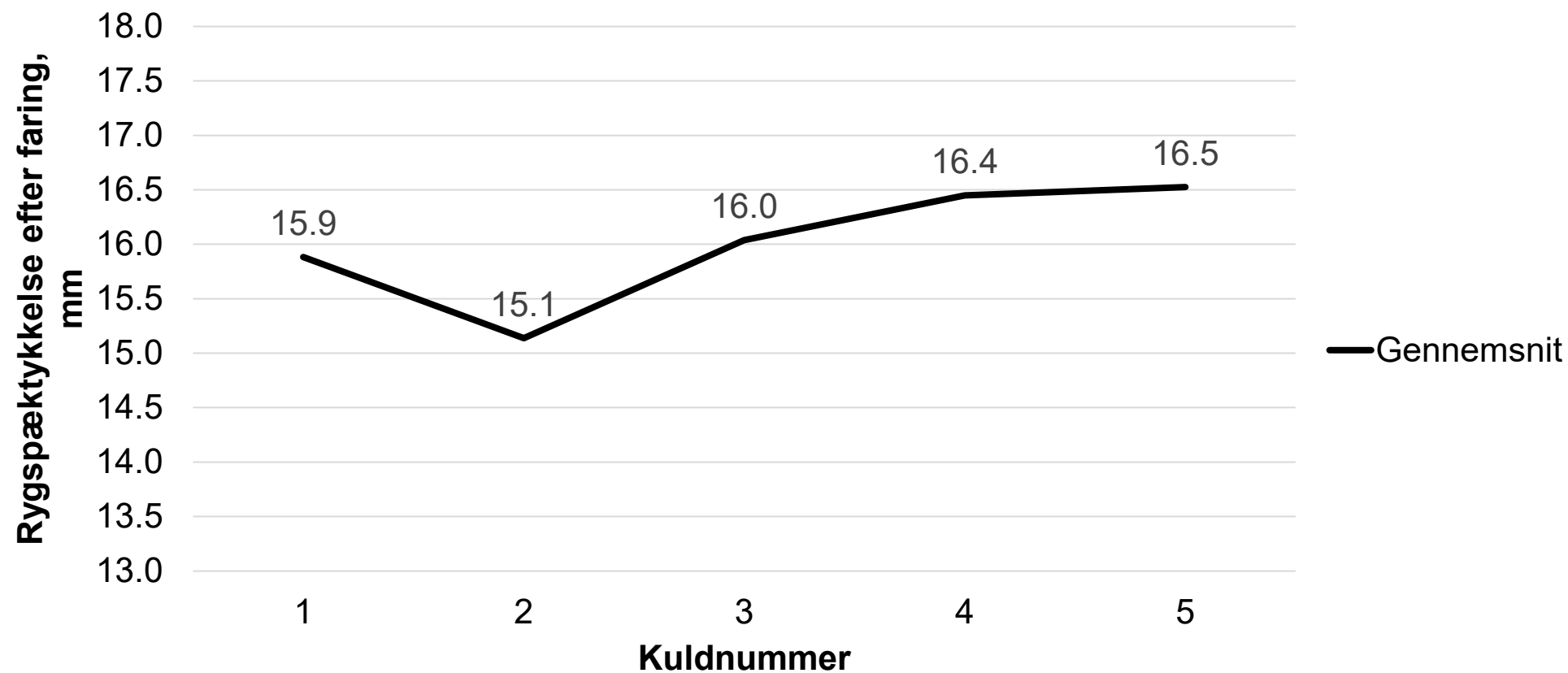
3. kuld: 32 kg

4. kuld: 31 kg

5. kuld: 35 kg

Udvikling i rygspæk fra første til femte faring

- Gennemsnit af 11 afprøvninger i 5 besætninger

Fokus på søernes behov til vedligehold

Det får I ud af det foder, søerne æder

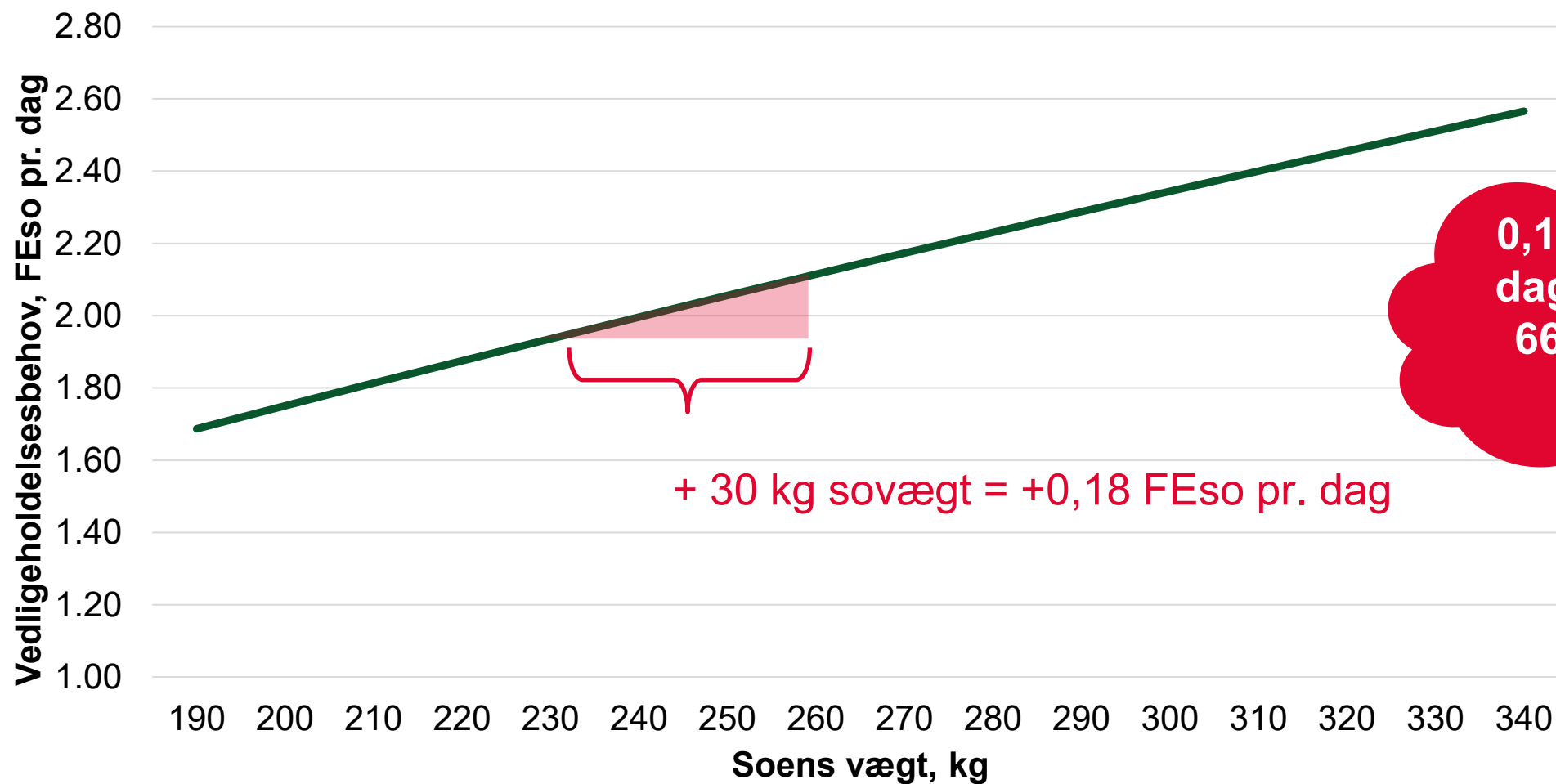
Vedligeholdelsesbehov $\approx$ tomgang
En vis mængde diesel kræves –
afhængig af bilens størrelse

Ydelse (tilvækst, rygspæk,
fostervækst, mælkeproduktion)
fås fra foder ud over vedligehold

Soens behov til vedligehold

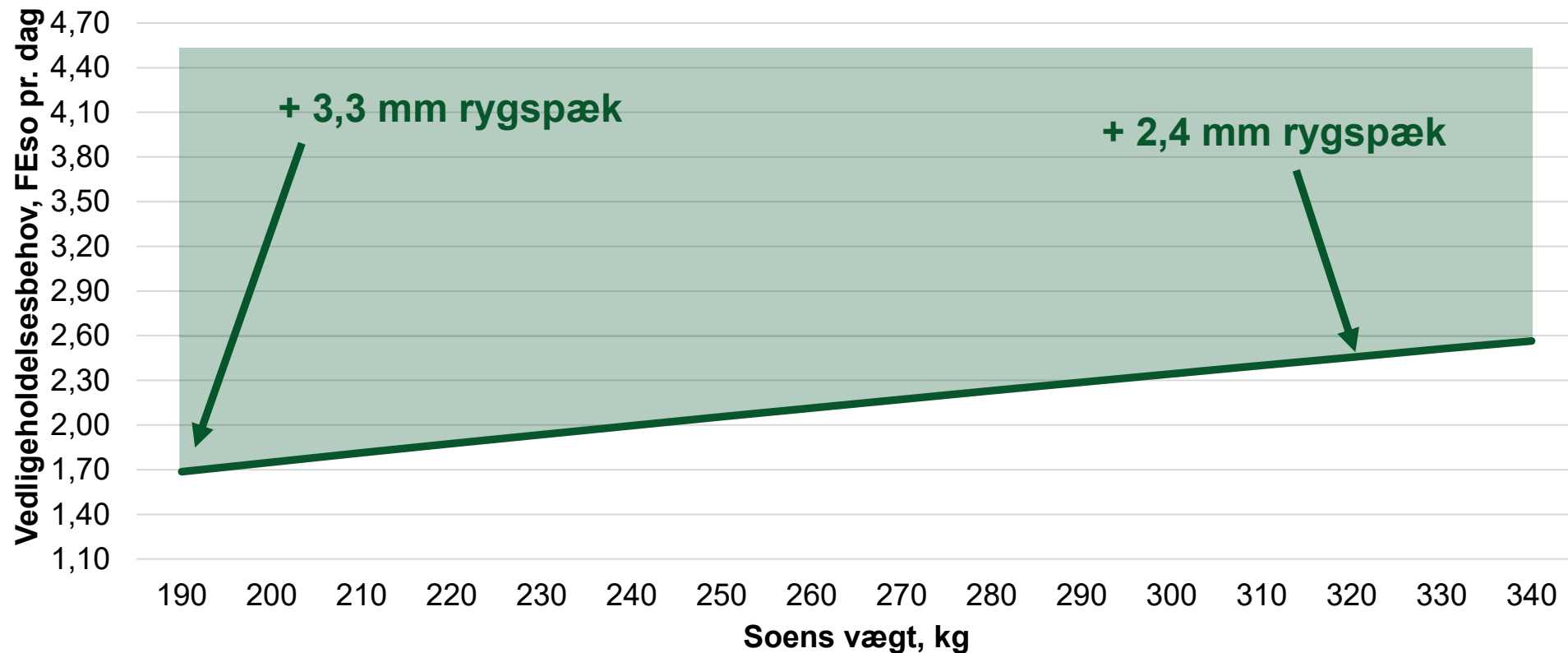
- Afhænger primært af soens vægt omregnet til metabolisk kropsvægt

0,18 FEso pr.
dag svarer til
66 FEso pr.
årso

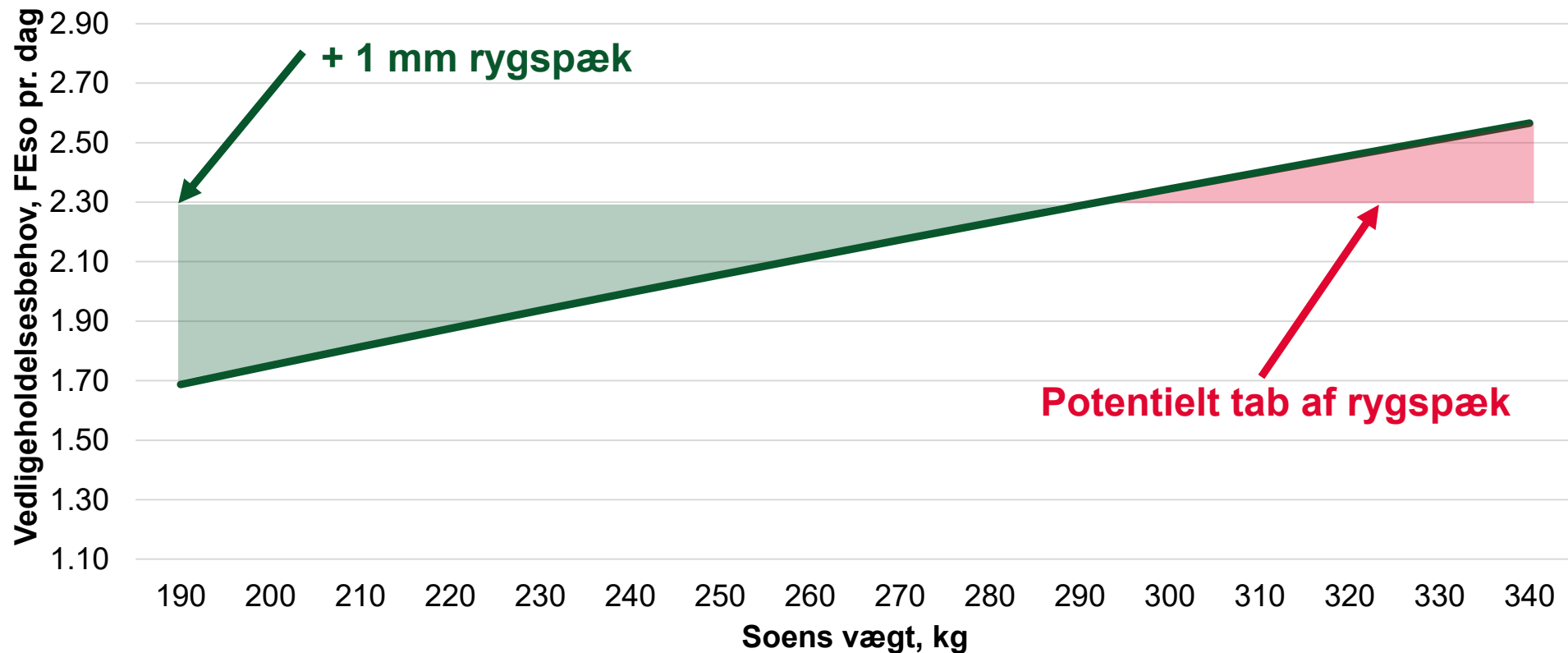
Hvad får soen ud af 4,5 FEso pr. dag først i drægtigheden (dag 0-30)

- Stærkt afhængigt af soens vægt og dermed også alder

Hvad får soen ud af 2,3 FEso pr. dag midt i drægtigheden (dag 30-84)

- Stærkt afhængigt af soens vægt og dermed også alder

Fokus på fodermanagement

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Forskellige staldsystemer kræver individuelle løsninger

Løbe-kontrolstald med 1 boks pr. so

Individuel reetablering af huld (tørfodring)

Reetablering af huld pr. ventil (vådfodring)

Gulvfodring/vådfodring i langkrybbe

Antal stier pr. hold er afgørende for mulighederne

En ædeboks pr. so/Opti-stier

+/- Individuel reetablering af huld (tørfoder)

+/- Reetablering af huld pr. ventil (vådfoder)

Manuel målrettet indsats (begge)

ESF

- Valgfrit antal foderkurver
- Mulighed for at skifte kurve for den enkelte so

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Løbe-kontrolstald med 1 boks pr. sø

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Reetablering af så meget huld som nødvendigt så hurtigt som muligt (4,5 FEso pr. dag)
- Mulighed for at holde igen på fede søer (2,5 FEso pr. dag)
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Flyt søer til drægtighedsstald og anvend samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- Gulvfodring/vådfodring i langkrybbe

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Antal stier påvirker mulighed for sorteringen
- Ingen mulighed for individuel håndtering af afvigere
- De fede/snu søer er største udfordring ⇒ strategi for håndtering
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem
- Evaluér ved faring

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt

- En ædeboks pr. so/Opti-stier

- Mål rygspæk ved fravænning og sortér søerne
- Individuel håndtering af afvigere
- Magre kan tildeles ekstra foder, mens søerne låses omkring fodring
- De fede søer er igen udfordringen $\Rightarrow$ mulighed for at opbokse dag 0-28?
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Samme kurve til (næsten) alle fra dag 28-30 og frem
- Evaluér ved faring

Implementering af optimal fodermanagement kræver indsigt - ESF

- Mål rygspæk ved fravænning og placer søerne på rette foderkurve
- Mager, middel, fed og gylte og måske ekstra kurver til gamle søer
- Mål rygspæk igen ved dag 28-30
- Skift kurve alt efter, hvor godt huldet er reetableret
- Evaluér ved faring

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Fodermængde i de forskellige dele af drægtigheden

Foderets indhold af fordøjeligt lysin (og protein)

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Fodermængde i de forskellige dele af drægtigheden

Foderets indhold af fordøjeligt lysin (og protein)

Det er jer, der styrer søernes vægtudvikling

- Staldsystemet og soen selv bidrager dog med variation

Sidste mulighed er slagtning af
oversize søer

Foderstyrke til diegivende søer

Mange gennemførte afprøvninger og forsøg i farestalden

- Normblanding og fornuftig brug er nøglen

- Effekt af foderstyrke på kuldtilvækst
 - Ingen fundne effekter i hverken tidlig eller sen diegivning
 - Foderet styrer soens mobilisering og væggtab effektivt
- Mere foder giver ikke tungere grise
 - 9,25-10,00 FEso pr. dag fra dag 15 til søer, der ligger med store kuld
 - Nedjustering, hvis søerne ligger med 10-11 grise
- Søerne må ikke opfedes i farestalden

Farestalden skal levere fravænnede søer som:

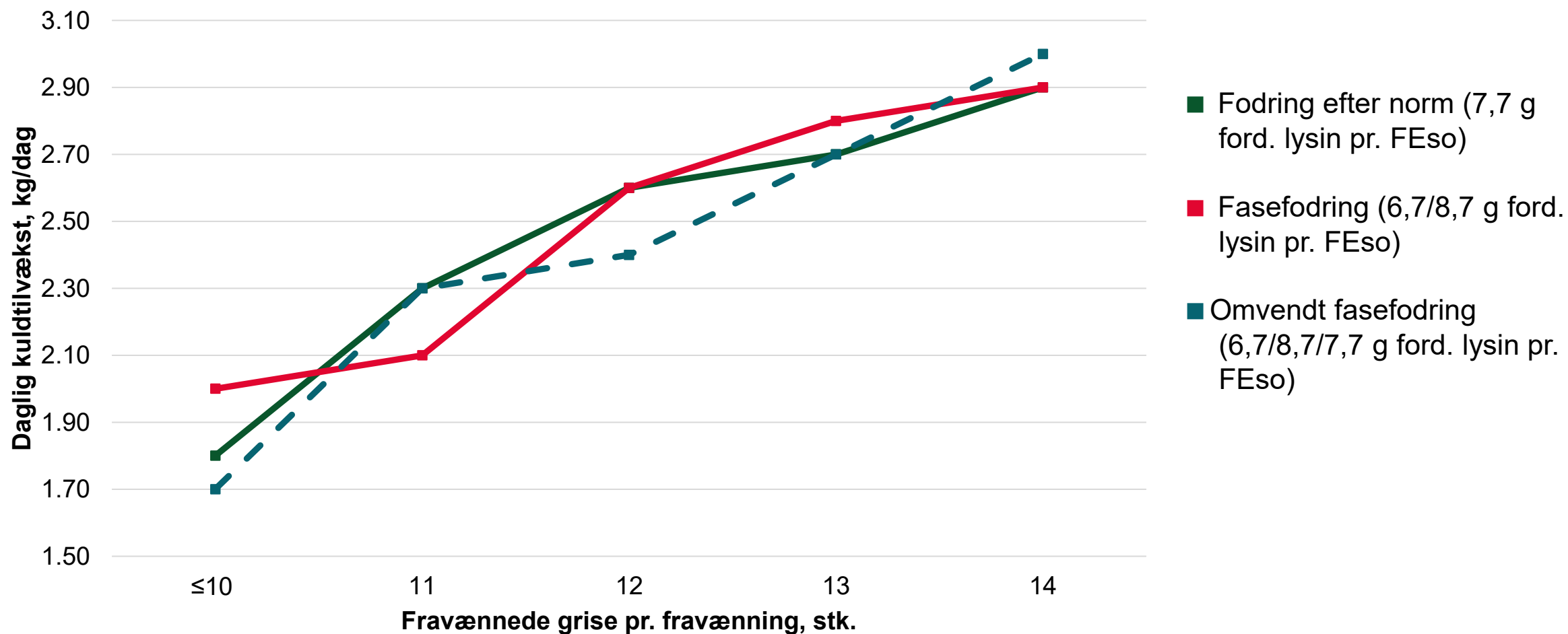
- Har tabt 2-3 mm rygspæk
- Har haft et væggtab på 5-15 kg
- Med 92 % sikkerhed kommer i brunst indenfor 7 dage

Fasefodring af diegivende søer

Fasefodring med protein/aminosyrer er ikke det nye sort

Ingen effekt hos hverken højt- eller lavtydende søer

Fasefodring med protein/aminosyrer er ikke det nye sort

Ingen effekt hos hverken højt- eller lavtydende søer

Implementering af den nyeste viden

- Start med polten og gylten

- Nøglen til ensartede søer er fokus på polten ved løbning
 - 230-240 dage gamle
 - 14-15 mm rygspæk
 - Vægt på 140-160 kg
 - Snævert vægtinterval gør livet nemmere
- Undgå unødigt ekstra tilvækst ved gyltene før faring
 - 14-17 mm rygspæk
 - Vægt: 195-210 kg lige efter faring

Implementering af den nyeste viden

- Næste step er at reducere huldudsving ved søer og styre vægtudviklingen

- Ny rettesnor for rygspæktykkelse ved faring
- 14-17 mm er målet
 - Hold styr på vægtudviklingen med 4,0 g ford. lysin pr. FEso til drægtige søer
- Styr på vægt- og rygspæktab i farestalden
 - 2-3 mm rygspæktab
 - 5-15 kg væggtab
 - 92 % af søerne i brunst indenfor 7 dage efter fravænning
- Så lidt udsving i rygspæktykkelse gennem soens liv som muligt

TAK og husk!

Vær altid opdateret på den seneste faglige viden

Tilmeld dig **Nyhedsmail** fra
SEGES Svineproduktion på
www.svineproduktion.dk

 facebook.com/SegesSvineproduktion